Téma 3 Spoznávame a objavujeme

Slovná zásoba

symbol	predmet	miesto	záhrada
znak	rastlina	vzduch	stolička
rieka	strom	les	rastlina
huba	hory	nížina	šiška
obloha	vietor	plody	konár
stonka	konár	voda	kvapka
pôda	tráva	koreň	skala
kameň	svetlo	tma	kvet
sneh	dážď	vietor	mráz
ročné obdobie	jar	leto	jeseň
zima	mraky	semafor	doprava
dopravný prostriedok	auto	autobus	bicykel
vlak	lietadlo	vrtuľník	loď
električka	trolejbus	kolobežka	raketa
zastávka	cesta	križovatka	doprava
snehuliak	vzduch	búrka	koľajnice
hasičské auto	sanitka	taxík	dodávka
osobné/nákladné auto	smetiarske auto	helikoptéra	les
jazero	rybník	mlyn	fontána
rieka	ihrisko	panelák	premávka
chodec	cyklista	pilot	chodník
gaštan	potok	kríkt	turistika
značka	smer	trávnik	listy
mach	záchranárska/vojenská	lístok	riadok
kalendár	stupeň Celzia	počasie	teplomer
krajina	poriadok	sprievodca	letisko
mesto	šofér	slovenčina	výlet
svadba	divadlo		

čítať	ležať	prechádzať sa	smiať (sa)
cvičiť	hrať	počítať	učiť sa
bicyklovať (sa)	mrznúť	pršať	snežiť
stáť	zastaviť	vpravo	vľavo
jazdiť	cestovať	plávať	lietať
fúkať	viať	športovať	tancovať
svietiť	kvitnúť	páliť	opadávať
tlieskať	dupať	kolobežkovať (sa)	klopať
strihať	púšťať (vodu)	listovať	kráčať
pískať	robiť	lúskať	volať
očakávať	predpovedať	nájsť	pomôcť
spoznávať	nastupovať	vystupovať	vyznačiť
zistiť	listovať		

dopredu	dozadu	hore,	dole,
tu	tam	dole	hore
teplo	chladno	dnu	von(ku)
chladno	často		

horúci	studený	ľubovoľný	lesný
nebezpečný	vlastný	okrúhly	hranatý
pichľavý	ostrý	tupý	svieži
chladný	teplý	rôzny	jasný
hustá (premávka)	hladký	drsný	ťažký
ľahký	tvrdý	mäkký	ohybný
pevný	guľatý	obľúbený	jemný
silný	slabý	vonku	

Vetné väzby

Rád/Rada by som	Aký/aká/aké je to?	Je/nie je

Funkčné frázy/konvenčné frázy

Dávaj si pozor?	Ako nájdem cestu?	Akú máš náladu?
Aké je počasie?	Ďakujem za pomoc.	Pomôžem ti?
Ja mám.	Kto má?	Akej farby sú....?
Mám/nemám rád	Páči/nepáči sa mi...	Aké je ročné obdobie?
Prosím vás, kedy ide autobus?	Koľko je hodín?	Prosím si lístok do...
Stoj!	Ako sa dostanem/nájdem..?	Kde je/kde nájdem...?
Kedy/ o koľkej ide autobus?		

Inštrukčný vyučovací jazyk

Pracuj sám.	Nájdi.	Pomenuj.
Pracuj(te) vo dvojici.	Zakrúžkuj.	Spoj.
Opakuj po mne.	Zisti.	Pracujme spolu.
Spočítaj.	Označ.	Znázorni.
Vypočítaj.	Počúvaj.	Odmeraj/Zmeraj.
Pozoruj.	Pozri.	Opíš.
Zaznamenaj..	Obráť obrázok lícom nadol.	Zapíš k správnemu symbolu.
Zaznač farbou.	Porovnaj.	Hádaj.
Prečítaj.	Porozprávaj.	Podčiarkni.

Lekcia 1 Príroda okolo nás

Slovná zásoba:	les, rieka, potok, strom, rastlina, krík, chodník, turistika, značka, smer, trávnik, listy, konár, fúkať, viať, tancovať, dnu, von, gaštan, kameň, obloha, mraky, slnko, dážď, vietor, vzduch, hladký, drsný, ťažký, ľahký (hmotnosťou), tvrdý, mäkký, ohybný, guľatý, pevný, dnu, von, jasný, svietiť, mach, koreň, šiška, list, tráva, snežiť, kvitnúť, teplo, páliť, opadávať, vonku
Vetné väzby:	Aký/Aká/Aké je to? Je/nie je.
Inštrukčný jazyk:	pozri, pomenuj, pozoruj, porovnaj, hádaj
Pomôcky:	šatky, reálne predmety z prírody, laminované kruhy-červený, modrý, oranžový

Privítanie

Deti v skupine privítame. Podľa situácie vyberieme vhodný variant textu.

Na každý deň v roku,
mám úsmevu trochu.
Zaželám ti dobrý deň,
a pritom sa usmejem.

Učiteľ rozvíja s deťmi dialóg *Aký je dnes deň? Ako sa máš? Akú máš náladu? Ako sa ti darí? Na čo sa tešíš?*

Naladenie na tému Čo vidíme z okna

Učiteľ začne aktivitu otázkami *Kde sme?* Objasnenie slov – *dnu/von(ku).* Vyzve deti, aby pomenovali všetko, čo vidia v triede: *Pozri a pomenuj, čo je v triede*. Deťom objasní týmto spôsobom, že sú ***dnu***. Prizve deti k oknu a pomenúva jednotlivé pozorovateľné prírodné objekty *strom, listy, konáre, krík, trávnik, obloha, mraky, slnko, dážď, vzduch* a pod. Týmto spôsobom objasní, že sú to predmety **von/vonku.**

Pozn. pre učiteľa: Ideálne by bolo slovnú zásobu predstaviť priamo v prírodnom prostredí blízko výučbového objektu. Učiteľ vychádza v predstavovaní slovnej zásoby z reálneho prostredia. V prípade mestskej časti zopakuje s deťmi slovnú zásobu budov a objektov.

Hra Prírodniny

Učiteľ prinesie v krabici zakrytej šatkou prírodniny v nižšom počte, ktorých vlastnosti sa dajú **porovnať v protiklade** *hladký – drsný; ťažký – ľahký (hmotnosťou); tvrdý – mäkký, ohybný pevný*. Zvoliť môže napr. *kamienky, malé konáriky, listy, gaštany, šišky, kvety, tráva* a pod. Každé dieťa si vyberie jeden predmet, ktorý pomenuje (ak ho pozná) alebo ho pomenuje učiteľ. Prírodninu si deti v kruhu podávajú a opakujú jej názov. Po prvom kole učiteľ pridáva vlastnosti predmetu v slovnom vyjadrení *gaštan je guľatý, konár je pevný, kameň je drsný, kameň je ťažký, list je ľahký, šiška je tvrdá, mach je mäkký, list je ohybný, konár je pevný a pod.*
Následne učiteľ v dialógu upevňuje slovnú zásobu prídavných mien použitím inštrukcie ***Porovnaj*.**

Dialóg 1
U: *Čo je **tvrdé**?* D: *Kameň je **tvrdý**.*
U: ***Porovnaj:** Čo je **mäkké**? D: Mach je **mäkký**.* Atď.

Dialóg 2
U: *Je konár mäkký*? D: *Konár **nie je** mäkký.*
U: J*e šiška ohybná?* D*: Šiška **nie je** ohybná**.***

Dialóg 3
U: *Čo všetko si predstavíš, keď poviem kameň.* D: C*esta/rieka/hory/ ťažký/ tvrdý/veľký/malý a pod.*
U: *Čo všetko si predstavíš, keď poviem konár. D: Strom/les/hory/hniezdo.*

Pozn. pre učiteľa: Variant dialógu učiteľ vyberá podľa jazykovo-komunikačnej úrovne detí. Učiteľ ponechá priestor deťom pre spontánny dialóg a voľné asociácie rešpektujúc ich aktuálnu slovnú zásobu.

Hra Hádaj, na čo myslím

Učiteľ povie deťom, že myslí na jeden predmet (prírodninu). Úlohou detí je uhádnuť, na čo myslí: *Hádaj, na čo myslím.* Platí pravidlo, že deti môžu na hádanie položiť najviac 3 otázky. Učiteľ môže odpovedať len **áno/nie**.
Deti tvoria otázky, napríklad: *Je to guľaté/mäkké/tvrdé? Je to zelené/modré/biele?*
Je to šiška/konár/mach?
Rolu učiteľa následne preberie jedno z detí a postupne sa vystriedajú. Hra môže prebiehať viacerými spôsobmi. Deti môžu hrať v tímoch s udeľovaním bodov za uhádnutie a pod.

Hra s gramatikou Prírodne v prírode

Učiteľ upevní gramatický rod v hre otázkami, ktoré tvoria deti. Zadá deťom inštrukciu *Pýtajte sa tak, aby sa otázka začínala slovom **aký** alebo **aká** alebo **aké**. **Aký** je konár? Aký je mach? **Aká** je šiška? **Aké** je počasie?*
Každé dieťa si vyberie jednu prírodninu a tvorí k nej otázky. Zároveň na zemi sú rozložené tri farebné kruhy, ktoré symbolizujú gramatické rody. **Modrý kruh – aký**, **červený kruh – aká** a **oranžový – aké**. Po zodpovedaní otázky ostatnými deťmi predmet vložia do správneho kruhu.

Hra V lese

Učiteľ sa s deťmi zahrá „živé obrazy“. Zadá inštrukciu. *Vyber si jeden predmet alebo prírodninu a vyjadri ju pohybom.* Ostatní hádajú, čím je. Deti sa zároveň pýtajú *Čo som? Strom.* Po uhádnutí sa môžu pýtať ďalej *Aký som strom? Aký som kameň?* A pod.

Pozn. pre učiteľa: Ide o tvorivú aktivitu. Učiteľ môže inšpirovať deti na základe svojich skúseností a fantázie. V prípade náročnosti hry učiteľ zadáva iba inštrukcie na pantomimické stvárnenie a deti vyjadrujú telom a pohybom objekty v prírode. Napr. Zahraj/znázorni ťažký kameň. Zahraj/znázorni suchý list. Zahraj/znázorni mäkký mach.

Záver

Učiteľ sa na záver lúči s deťmi podaním rúk a básničkou.

Dovidenia, kamaráti,
dnešný deň sa už nevráti.
Zajtra príde opäť nový,
pondelkový, utorkový.

Deti sa lúčia pozdravmi čau, ahoj, dovidenia a spoločensky konvenčnou frázou tešíme sa na budúce stretnutie, prajem pekný víkend, pekný zvyšok dňa, dovidenia pozajtra, pozdravujem vás, pozdravte súrodencov a pod.